

Ученическите игри в Русе и парите на данъкоплатците

Митко Кунчев

„ ...спортът на Русе е абсолютен приоритет в годините на нашата работа.“
(Пенчо Милков, Програма за управление на Община Русе, мандат 2023-2027 г.)

Как се финансира спортната дейност в училищата?

Минималните размери на паричните средства за физическа активност, физическо възпитание, спорт и спортно-туристическа дейност на деца и ученици са определени с ПМС № 333 / 20.12.2023 г. За учениците в държавните, общинските и други училища се отпускат по 10 лв. на ученик за бюджетна година. Цялостното финансиране на училищата също съответства на броя на учениците в тях. Спортните съоръжения – зали, басейни и площадки се изграждат и поддържат от общината или от МОН. Тъй като става дума за парите на данъкоплатците, нормално е да се постави въпроса – доколко ефективно се харчат те, в частност за спортната дейност в училищата.

Какво са Ученически игри?

Всяка година в България се организират Ученически игри (УИ) по футбол, волейбол, баскетбол, хандбал, лека атлетика, тенис на маса, бадминтон и шах в три възрастови групи: V – VII, VIII – X и XI – XII клас, за момичета, момчета, девойки и юноши. Провеждат се на общинско, областно, зонално и национално ниво. Участието в УИ, както в другите състезания и олимпиади, не е задължително. Спортването на учениците е много важно и грижата за него е елемент от подкрепата, която училищата оказват за личностното им развитие. Доброволното участие в УИ е възможен индикатор за вниманието на всяко училище към активното спортване на учениците и за начина, по който се използват получените от данъкоплатците средства. Способността и амбицията на училището да сформира отбори и да организира участието им в УИ е част от представата, която то изгражда за себе си в родителите.

Ученическите игри в Община Русе.

Да разгледаме участието на училищни отбори от Русе в УИ през учебната 2023/2024 г. на общинско ниво. За да установим ефективността на използването на предоставените ресурси ще съпоставим броя отбори, с които всяко училище участва в УИ, на броя на учениците от съответната възраст в него. Например, ако броят на учениците от V до VII клас в едно училище е 190 и училището е участвало в УИ с 6 отбора, то като разделим 6 на 190 ще получим 0,0316 (закръглено). За удобство ще умножим това число по 100 и получаваме 3,16, т.е. пресметнахме $\frac{6}{190} * 100 = 3,16$, закръглено до стотни. Следователно на сто ученици се падат 3,16 участия, т.е. с парите за сто ученици училището е организирано участието на 3,16 отбора. Да наречем полученото число **коэффициент за ефективна организация на спортната дейност**, съкратено **КЕО**. Ще го пресмятаме с точност до втория знак след десетичната запетая по описаната формула:

$$\text{КЕО} = \frac{\text{Броят на отборите}}{\text{Броят на учениците}} * 100 .$$

Колкото по – голяма е стойността на коефициента, толкова по – добре работи училището за привличане на повече ученици към активно спортване и по – добре използва получените от данъкоплатците пари, и обратно, ако стойността на коефициента е по - малка, то има какво да се желае в работата на училището.

Данните за участието на училищата са разпределени в две таблици: таблица 1 за училища с ученици от V до VII клас и таблица 2 за училища с ученици от VIII до XII клас.

В колоната след името на училището е посочен броят на учениците в съответните класове, в третата колона – броят на отборите, с които училището е участвало в УИ, а в четвъртата колона е частното от броя на участията и броя на учениците, умножено по 100 – **коэффициентът за ефективна организация на спортната дейност (КЕО)**. Коэффициент нула имат училищата, които не са участвали в УИ. Всеки може да разглежда и анализира данните по различен начин, но очевидно в двете таблици се очертават три групи училища – училища с висока ефективност, със средна (тази група е доста разнородна) и такива, които не участват. Информацията за броя на учениците в професионалните гимназии е получена от РУО – Русе, а всички останали данни – от община Русе.

От таблицата за V - VII клас се вижда, че първите 8 училища (от общо 23) имат 39 участия от общо 67, т.е. почти 60%. Аналогично, в другата таблица първите 6 училища (от общо 19) имат 69 участия от общо 94, т.е. почти 70%. От общо 35 училища, 14 (40%!) участват с един отбор или въобще не участват. Все пак участието не е задължително.

Какво може да се направи за да се масовизира участието в УИ?

Община Русе може:

1. Да популяризира Ученическите игри, например, като организира тържествено откриване на игрите с представяне на училищните отбори в Арена Русе с участието на известни русенски спортисти.
2. Да организира масов лекоатлетически крос за ученици с подходящ маршрут и дължина при закриване на игрите.
3. Да поощри материално най – активните училища, например, като им осигури спортни екипи с логото на общината.
4. Да организира обмяна на опит между училищата за изясняване на проблемите с ученическия спорт и начините за решаването им.
5. Да организира среща на представители на обществените съвети на училищата за да бъде обсъден проблемът със спортуването на учениците.

Важно е парите на данъкоплатците да се харчат за смислени дейности. Колкото по – голяма е ползата за обществото, толкова повече те ще се чувстват удовлетворени, а не – ограбени.

Таблица 1

Училище	Брой ученици от V до VII клас	Брой участвали отбори от училището 2023/2024	КЕО
ОУ „Бр. Миладинови“	73	6	8,22
ОУ „Ал. Константинов“	61	3	4,92
ОУ „Отец Паисий“, Мартен	69	3	4,35
ОУ „Васил Априлов“	102	4	3,92
ОУ „Тома Кърджиев“	132	5	3,79
МГ „Баба Тонка“	159	5	3,14
ОУ „Иван Вазов“	219	5	2,28
СУЕЕ „Св. К.-К. Философ“	379	8	2,11
ОУ „Никола Обретенов“	149	3	2,01
ОУ „Отец Паисий“	266	5	1,88
СУ „Христо Ботев“	266	5	1,88
ОУ „Л. Каравелов“	207	3	1,45
СУ „Възраждане“	221	3	1,36
СУПНЕ „Фридрих Шилер“	255	3	1,18
ОУ „Олимпи Панов“	101	1	0,99
СУ „Васил Левски“	416	4	0,96
СУ „Йордан Йовков“	107	1	0,93
ОУ „Ангел Кънчев“	119	0	0
ОУ „Хр. Смирненски“, Долапите	31	0	0
ОУ „Св.св. Кирил и Методий“, Николово	35	0	0
ОУ „Г. С. Раковски“, Ново село	35	0	0
ОУ „Св.Св.Кирил и Методий“, Семерджиево	17	0	0
ОУ „Отец Паисий“, Тетово	25	0	0

Таблица 2

Училище	Брой ученици от VIII до XII клас	Брой участвали отбори от училището 2023/2024	КЕО
АГ „Гео Милев“	533	23	4,32
МГ „Баба Тонка“	522	16	3,07
ПГИУ „Елиас Канети“	425	8	1,88
ПГ по туризъм „Иван Павлов“	501	9	1,80
СУ „Христо Ботев“	388	6	1,55
ПГЕЕ „Апостол Арnaudов“	483	7	1,45
ПГМТ „Юрий Гагарин“	144	2	1,39
ПГДВА „Йосиф Вондрак“	276	3	1,09
СУПНЕ „Фридрих Шилер“	382	4	1,05
ПГСАГ „Пеньо Пенев“	413	4	0,97
СУЕЕ „Св. К.-К. Философ“	419	4	0,95
ПГ по транспорт	111	1	0,90
ПГО „Недка Иван Лазарова“	230	2	0,87
СУ „Васил Левски“	372	3	0,81
СУ „Възраждане“	128	1	0,78
ПГРКК	222	1	0,45
СУ „Йордан Йовков“	107	0	0
ПГСС „Ангел Кънчев“	81	0	0
ПГПТ „Атанас Ц. Буров“	105	0	0